

Вони вирости

Олександр Копиленко

Ще звечора Галя дуже хвилювалася і не давала бабусі спокою. Треба було випрасувати форму і білий фартушок. Це на завтра на ранок.

Такий день завтра, що аж страшно робиться, як згадаєш! А бабуся ніби нічого й не розуміє і не поспішає... Ще ж і комірець до форми треба випрати. Взялася було Галя сама, а бабуся каже, щоб вона не полоскалася у воді, бо тільки зіпсує...

Ходить Галя слідом за бабусею і зітхає. А бабуся готує обід, і Галині зітхання їй заважають.

Уже все зробила Галя, що їй наказала робити бабуся: витерла тарілки, чашки і в шафу все поставила.

— Ти в мене сьогодні слухняна дівчинка, — похвалила бабуся онуку. — Тепер піди погуляй, доки тато й мама з роботи придуть. Зустрінеш їх.

Досі ніколи не треба було нагадувати Галі, щоб вона вибігла погуляти. Сама прагне вискочити в двір або на вулицю, коли є вільна хвилина. А на цей раз тільки головою похитала:

— Ні, не хочеться мені гуляти... Бабусю, а у нас годинник не зіпсувався? Я на нього дивлюсь, а стрілки наче вмерли, не крутяться,— сказала Галя.

Бабуся глянула на годинник.

— Ні, годинник іде правильно. А ти поспішаєш, та чого, я й не знаю...

— Я боюсь, що ви не встигнете випрасувати мені форму і випрати комірець. І як же я тоді піду завтра до школи?.. Прийду неохайною, мене й не переведуть до четвертого класу. А я й так дуже боюся,— знову зітхнула Галя.

— А чого ж ти боїшся? Може, вже оце двійку впіймала і не сказала нам, га? — підозріло спитала бабуся.

— Ні, нічого я не впіймала, а просто так... Просто я дуже хочу перейти завтра в четвертий клас. Ой, я так хочу, щоб скоріше було завтра! А годинник не йде,— знову подивилась Галя на годинник.

— Лишенько, де він не йде, коли незабаром тато прийде, а в мене ще й обід не готовий,— заметушилася бабуся.— Іди краще на стіл готуй.

Галя покірно пішла готувати на стіл. Ледве вона встигла тарілки розставити, а тут і тато на поріг.

— Здрастуй, Ганно Іванівно,— привітався він з дочкою, бо ранком пішов на роботу, коли Галя ще спала.

— Доброго здоров'я,— відповіла Галя, не відриваючись від роботи.

Батько помітив, що Галя якась дивна, навіть не підбігла до нього, як це буває завжди.

— Чого це ви такі надуті, Ганно Іванівно? — всміхнувся батько.— Навіть не підійшли до мене, не спитали нічого. Розірвали дипломатичні відносини з бабусею, чи щось

трапилося в школі?

— Нічого не трапилося... Просто я завтра перейду до четвертого класу і вже буду на той рік здавати екзамени. Чого ж мені бігати?

— А-а, це справа інша... Четвертокласниця мусить бути солідною, поважною особою,— розвів руками тато, примруженими очима дивлячись на Галя, на таку маленьку свою дочку; мабуть, ніхто й не повірить, що вона вже четвертокласниця.

Ось і мама прийшла з роботи. Пообідали, і весь вечір Галя була тиха, зосереджена і не знаходила собі місця.

Забігала до неї подруга Люда, така ж схвильована, як і Галя. Вони сіли вдвох на один стілець, обнялися і защебетали, мов ластівки, про завтрашній день. У школі вони теж сиділи за однією партою.

А тепер Люда й собі нарікала, що досі не готова її форма і що мама не розуміє її. Послала гуляти, щоб не заважала.

Дівчатка умовилися йти разом завтра до школи. Тільки рано-ранесенько...

Уночі Галя прокидалася кілька разів. Гляне на вікно, а надворі ще темно. Вона й знову засне.

А коли почало світати, Галя вже проснулася зовсім. Мабуть, треба було вставати, але годинник так само, як зачарований, показує все четверту годину, і насилу-насилу стрілка пересунулася до пів на п'яту... Навіть бабуса ще не встала.

Галя підвелася, підсунула до себе стілець, на якому висіла форма — випрасувана, чистенька, немов нова. І білий фартушок теж.

Мама почула, що Галя заворушилася, і спитала:

— Галя, чому ти не спиш?

— Мабуть, уже час і вставати, мамо. Щоб я не запізнилась...

— Що ти там вигадуєш? — сердито сказала мама.— Негайно мені спи, бо весь день ходитимеш, як сонна муха.

— Ну, мамо, коли я запізнюся, тоді прощай четвертий клас! — капризно відповіла Галя, але все-таки лягла зручніше і тепло вкрилась. Спати й не думала...

Ой лишенько! Галя розплющила очі, коли тато давно пішов на роботу, а бабуса повернулася з крамниці! Мама стояла вдягнена і дивилася на дочку. А сонце рожевими смугами розписало всю кімнату.

Галя перелякано схопилася з ліжка і не знала, за що й братись...

Коли вона почистила зуби й помилася, тоді тільки помітила, що мама всміхається до неї.

Мама обняла дочку, пригорнула до себе, сказавши, щоб її четвертокласниця не поспішала, і сама пішла на роботу. Галя провела її до дверей.

— Мамо, а нам сказала Ніна Василівна, що тепер уже всім роздасть табелі в руки і там усе буде написано,— сказала Галя.

— Звичайно, а як же інакше...

Насилу випивши склянку чаю, Галя вибігла на вулицю. Вона не дочекалася Люди. Сподівалася, що зустріне її. Та Люди ніде не було видно, і Галя помчала до школи.

Вона хутко повернула за ріг, а тут проти неї стояв "її будинок". Так Галя називала високий-високий новий будинок, його будували на місці того, що згорів під час війни.

На будівництві працював дядя Льоня — муляр. Він такий веселий, хороший і цікавий чоловік! Тільки в нього темна борода. Коли Галя спитала — навіщо йому така борода, дядя Льоня на секунду перестав посміхатись і сказав, що на підборідді у нього шрам. Поранили його фашисти на війні. А борода закриває шрам. От він її й носить.

А познайомилася з ним Галя так... Ще після останніх весняних канікул Галя йшла до школи. Бачить, багато людей викопали рівчаки для фундаменту нового будинку. А муляри так моторно, спритно кладуть цеглу. І стіна виростає просто-на очах... Особливо цікаво і швидко працює той муляр з бородою. Здається, що цегла сама поспішає до нього в руки, він миттю накладає на неї розчин і точно кладе на місце одним рухом. Тоді трохи відхилиться, постукає зверху по цеглині, а ось уже й друга у нього в руках.

Галя трохи подивилась і побігла до школи, щоб не спізнитись. А коли поверталася назад — глядь, а стіна вже стоїть така, як Галя, заввишки... А може й трохи вища!

Ну як тут не зупинитись!.. Галя так уважно стежила за роботою спритного, веселого муляра, що й він звернув на неї увагу.

То все наспівував, а це перестав співати і раптом звернувся до Галі:

— Що, громадянко, цікаво?

Галя трохи знітилася і відповіла все-таки захоплено:

— Ой, дуже цікаво!.. Ви так швидко вирости вгору. Вранці були отакі, а тепер уже ось які! — показала рукою Галя, як виріс веселий муляр.

І він сам, і товариші його засміялись.

— А це ви звідки йдете, громадянко? Я бачу книжки в портфелі, мабуть, з Академії наук? — дуже серйозно спитав муляр.

— Та ні, я вчуся он у тій школі, в третьому класі,— так само серйозно відповіла Галя. — І сьогодні з арифметики одержала п'ять.

— О, то ви теж ростете! Бач, це добре, — сказав муляр.— Ви ростете, і я расту! А як вас звати? Нам же треба познайомитись.

— Мене звуть Галя. А вас як називати? — спитала вона.

— Можна звати мене Льоня. Я тут бригадир. У мене дома є такий самий академік, як ти. І теж у третьому класі. І теж приносить п'ятірки.

Отак і познайомилися Галя з дядею Льонею... А потім вони подружилися. Коли Галя йшла до школи, вона гукала нагору до свого знайомого:

— Здрастуйте, дядю Льоню!

— Здрастуй, Галонько! Як у тебе справи? Уроки зробила?

— Зробила все... А у вас як?

— Добре!.. Ростемо, Галонько! — згори гукав дядя Льоня.

— Ой, ви вже так вирости, що я скоро вас і не докличусь. Я вже вас насилу бачу, —

гукала Галя.

— По-ударному працюємо, Галонько!

Та, йдучи до школи, Галя розмовляла недовго. А повертаючись із школи, вона затримувалась довше, бо часто дядя Льоня був унизу. Це була перерва на обід... Тоді дядя Льоня захоплююче розповідав, як будують будинки, як кладуть цеглу, чому бувають квартири зручні, незручні. І ще він часто смішив Галю, розповідаючи веселі історії.

Так весь час, усі дні й тижні на очах у Галі виростав угору будинок.

А разом з тим вставляли у вікна рами, приганяли двері, робили сходи, настиляли підлогу... Будували будинок швидкісним методом.

А останні дні дядя Льоня працював уже аж на п'ятому поверсі. Звідти він здавався зовсім маленьким, і голос був не такий гучний, як унизу.

Сьогодні Галя не мала змоги навіть глянути вгору і привітати свого приятеля дядю Льоню. Вона швидко йшла по другому боці вулиці і була певна, що дядя Льоня її не помітить. Та коли вона вже минала будинок, почула здалеку, згори, насмішуватий голос:

— Гей, громадянко! Громадянко академік Галя!.. Чого ж ти так поспішаєш, чого тобі ніколи?

Галя враз спинилась і аж ген високо вгорі побачила дядю Льоню, що стояв на залізному містку і ніби гойдався над землею.

Помахавши йому рукою, Галя вигукнула, скільки стало голосу:

— Ой, я дуже поспішаю переходити до четвертого класу, дядю Льоню!

— Ага, то справа серйозна!.. Я теж сьогодні переходжу до старшого класу! — гукнув муляр згори.

— А вам табелі даватимуть? — крикнула Галя. — У вас п'ятірки?

— Неодмінно даватимуть!.. Самі п'ятірки! — засміявся дядя Льоня.

Галя дивилася вгору, задравши голову, і їй стало страшно, що дядя Льоня стоїть на містку і не боїться.

— А вам там не страшно? — гукнула Галя.

— Страшнувато, — знову засміявся дядя Льоня і додав: — А тобі не страшно переходити до четвертого класу?

— Дуже страшно! — щиро призналася Галя. — Ой, запізнюся, і тоді я зовсім пропадаю людина!

Забувши, що вона ось незабаром буде четвертокласниця, тобто зовсім солідна людина, Галя кинулася бігти щосили. Проте вона все ж таки двічі повернулася і помахала рукою дяді Льоні.

* * *

У школі вже було повно учнів. Дзвінкий галас лунав і в дворі, і в коридорах. Лише дзвоник обірвав метушню, і школярі пішли в свої класи.

Зайшла в клас Ніна Василівна, теж вдягнена по-святковому. Вона посміхнулася до дітей. А потім увійшла ще якась учителька.

Ніна Василівна поздоровила своїх вихованців. Вона сказала, що вони всі разом непогано попрацювали цей рік і тепер нехай добре відпочинуть, щоб восени з свіжими силами сісти за парти в четвертому класі. Учителька поклала кожній школярці на парту табель. Галя насилу дочекалася, доки черга дійде до неї, і миттю прочитала: "Переведена до четвертого класу".

Ще поздоровляв школярів і директор, коли всі молодші класи зішлися в залу...

Та Галя майже нічого не чула з того, що говорив директор. У неї в серці було стільки радості, що вона не могла встояти на місці. Їй хотілося скоріше вибігти на вулицю, на сонечко. Нехай усі бачать, що вона вже в четвертому класі!

Поки добіжить додому, треба ж іще розповісти дяді Льоні, бо він теж переходить сьогодні до старшого класу.

Галасливим, радісним натовпом вибігли учні з школи.

Галя знов-таки не дочекалася Люди і пішла до "свого будинку". Пішла не поспішаючи, поважно, витримано. Адже ясно, що всі зустрічні знають, бачать — перед ними йде школярка четвертого класу.

Дядя Льоня чекав Галю внизу. Він уже переодягся. На ньому була не синя спецівка, а чистий сірий костюм.

Поздоровляючи Галю, дядя Льоня серйозно й міцно потиснув їй руку.

— В табелі так і написано, що я переведена до четвертого класу, — сказала Галя. — А куди ж ви перейшли?

— А я переходжу звідси на будівництво величезного заводу, який випускатиме цікаві потужні машини. Туди посилають найкращих мулярів. І я йду з своєю бригадою, — відповів дядя Льоня. — А ось тобі подарунок. За те, що ти добре вчилася. Ми ж з тобою попрацювали!

Дядя Льоня виніс і дав Галі гарненький будиночок, зроблений з дерева, але розфарбований так, наче стіни у нього цегляні.

А з дверей і з вікон будиночка хитро визирали, мов живі, ведмедики, півники, лисички, мавпа, качка та інші смішні й веселі тварини і пташки.

Галя стояла зачарована і не знала, що їй робити — такий чудовий стояв перед нею будиночок!

— Бери, Галонько, це ми з Льонею-молодшим самі робили. Мого синка теж зовуть Льоня. Ми на всі руки майстри. А особливо будинки будувати...

— А мене навчите будувати будинки? — захоплено спитала Галя.

— Аякже! — радісно вигукнув дядя Льоня. — Приходь до нас, і ми тебе навчимо. Ти ж знаєш, де ми живемо. Пам'ятаєш, ти мене зустріла і я тобі показав наші вікна? На другий поверх піднімешся, подзвониш і спитаєш, де живуть два Льоні, старший і молодший... Не забула?

— Ні, не забула. Тільки я завтра прийду. Бо сьогодні бабуся пече для мене пиріжки і я їй допомагатиму, — сказала Галя.

— От і гаразд. Завтра й приходь надвечір.

Дядя Ляня провів Галя до самого дому. Допоміг їй нести подарунок.

Галя теж показала, де вони живуть, і сказала, що тато, мама й бабуса дуже хочуть познайомитися з ним. Вона ж їм так багато розповідала про свого дядю Ляню, що виростав на очах, разом з будинком, який він будував... Дядя Ляня пообіцяв неодмінно прийти в гості...

Більше не могла Галя витримати і побігла додому, притискаючи до себе будиночок, населений жвавими, веселими тваринами і птахами.

А дома чекали на неї ще подарунки від мами, тата й бабусі.